

usædvanlige fodersammensætninger. Intet af det herved fremkomne tyder foreløbig på, at smitten kan være indbragt fra udlandet.

Interessen har derfor i særlig grad samlet sig om det som nr. 2 den 6. december 1969 konstaterede tilfælde hos gårdejer Peter Nielsen, Sønderkær, Melholt, idet der i denne besætning den 18. november 1969 var vaccineret 2 kvier i eksportøjemed. Den praktiserende dyrlæge har derefter besøgt denne besætning 28. november, 1. december og 2. december for at foretage undersøgelser og attestudstedelse i eksportøjemed. Den til vaccinationen rekvirerede vaccine er anvendt forskriftsmæssigt.

Vedrørende muligheden for fremkaldelse af mund- og klovesyge ved vaccination skal oplyses, at der blandt MK-forskere er enighed om, at der selv ved vaccination med inaktiverede vacciner, som anvendes her i landet, lejlighedsvis blandt vaccinerede dyr kan opstå virusbærere, som i de nærmeste uger efter vaccinationen huser MK-virus, alt overvejende i epitelet i respirationsvejene. Antallet af virusbærere forøges betydeligt i tilfælde, hvor vaccinationen foretages i et område med cirkulerende MK-virus.

Om de i tilslutning til vaccination opståede virusbærere ved man, at de yderst sjældent frembyder nogen risiko for omgivelserne, specielt ikke i et vaccineret miljø. Det er muligt — men dette kan kun være en formodning — at de to kvier eller i alle tilfælde den ene af dem er blevet virusbærer i tilslutning til vaccinationen. Den ene kvie blev afsendt den 3. december som eksportdyr til Rumænien. Transit- og importlandene blev underrettet, da MK-diagnosen forelå den 6. december. Kvien er modtaget som sund i Rumænien, og der er ikke konstateret MK i sendingen. Den anden kvie kunne ikke opfylde attestkravene, hvorfor den fra en midlertidig særskilt opstaldning blev ført tilbage til kreaturstalden. Den var ikke angrebet af MK den 6. december, men sygdommen viste sig spredt hos andre dyr i stalden.

Typebestemmelse af virus blev foretaget i alle tilfælde. I de to første tilfælde fandtes kraftig reaktion for type A, og man antog derfor, at virus svarede til det ved vaccinefremstillingen anvendte — type A5-virus. De senere typebestemmelser gav imidlertid et andet billede, idet virus ikke kunne karakteriseres som identisk med A5. Prøver af dette afvigende virus er derfor sendt til det internationale referencelaboratorium i Pirbright, England. Resultatet af dettes undersøgelse foreligger endnu ikke.

På grund af muligheden for fremkomsten af virusbærere er vaccination af enkelte dyr i en besætning — som det sker for eksportdyrs vedkommende — ikke nogen ideel fremgangsmåde. Dette forhold er gentagne gange fra virusforskningsinstituttets side fremdraget i landbrugsministeriets mund- og klovesyge-vaccineudvalg. Udvalget har været indforstået med, at adgangen til vaccination af eksportdyr kunne opretholdes på baggrund af, at vaccination af enkelte dyr er hjemlet i lov nr. 129 af 31. marts 1960 om vaccination mod mund- og klovesyge, og at der i de sidste 10 år er foretaget mindst 50.000 vaccinationer af eksportdyr uden ulemper. Det kan endvidere oplyses, at den vaccine, der er anvendt på Sønderkær, Melholt, i månederne forud har været brugt til vaccination af ca. 60.000 dyr, uden at bivirkninger af nogen art er observeret.

De 8 MK-tilfælde i december 1969 har medført nedslagning af 208 stk. hornkvæg og 452 svin. De samlede omkostninger til nedslagning har været ca. 498.500 kr., omkostningerne til vaccination af ca. 100.000 dyr har andraget 316.149 kr. Vaccinen er udleveret fra instituttets beredskabsbeholdninger og er ikke inkluderet i foranstående omkostninger.

Som konklusion skal veterinærdirektoratet anføre, at en konkret smittekilde ikke er påvist, men at der foreligger den mulighed, at ét eller begge de vaccinerede eksportdyr har udviklet sig til virusbærere, som undtagelsesvis har vist sig smittefarlige for kvæget i oprindelsesbesætningen.

Svinene har i intet tilfælde været angrebet.

Om den omtalte typevariation skal tydes som en mutation af det i vaccinen indgående virus, eller om det er tilført udefra fra en usporet kilde, må henstå uopklaret.“